

“Nhưng năm 80 của thế kỷ 20, ngay sau bản này là chủ đầu tư mới chuyên cung cấp thuốc phiện cho hàng nghìn người nghiện vùng cao. Mua bán tự do, người mới mang thuốc phiện vào đây bán, sôi động lắm... Vì thế, dân bản mình cũng trồng thuốc phiện để bán lấy tiền. Giờ nó nhiều thì phải hút, mình làm ra mà không hút thì còn nói làm gì, có khi đến 70% người dân trong bản nghiện thuốc phiện. Thấy tác hại của thuốc phiện nhà nước mình cấm trồng và buôn bán thuốc phiện, vậy mà họ đã cai được; cấm chích năm rồi, không mấy ai tái nghiện. Cuộc sống của họ thì chắc xác tiêu đầu này đã khá lên, k tích đó, anh bạn mới đi được như thế”... Nhưng tôi tán đồng kèm so sánh được ông Nguyễn Văn Cẩn – Bí thư xã Thèn Sin (huyện Tam Đường - Lai Châu) dùng để đầu câu chuyện khi trao đổi với chúng tôi về Pan Khèo, chuyện về bản người Mông nơi đây cùng nhau vượt qua “cơn lũ thuốc phiện”.

Thị trấn nàng tiên nâu ngày xưa

Con đường dốc đổ xuống lòng chảo, với những cái dốc của ngang đến ghê người khi nhìn “con ngựa sắt” trong tay tôi cầm lên sắc sắc, phấp phới đen sẫm, khét lẹt. Sau vài tiếng đồng hồ đánh vọt tọt tọt mới hội với giao thông vùng cao, chúng tôi cũng đến được Pan Khèo. Bản nằm cheo leo giữa lưng chừng núi, những mái nhà lợp Prôximăng nhìn khuất dưới những tán cây rừng xanh ngát, cảnh vật hiện ra êm ả, thanh bình. Ai chưa một lần nghe, chưa một lần đến Pan Khèo, nhìn cảnh vật đó hẳn không bao giờ tin nơi này đây đã từng có một thời gian dài ngót 20 năm chìm trong khói thuốc phiện. Nhưng hôm nay, mới thế đã thay đổi, con người nơi đây đã vượt qua cơn lũ đen, đẩy khói thuốc phiện chìm vào quá khứ để đến với một tương lai mới tốt đẹp, tươi sáng và no ấm hơn.

“Trước kia cả bản này trồng và hút thuốc phiện, thuốc để mua bán tự do ả ch. Sau này thấy

tác hại của thuốc phiện, nhà nọ có cơm trắng và buôn bán. Nhưng đến khi nhà nọ có cơm thì đa số dân bản lại nghiện thuốc, mà đã nghiện thì phải tìm cách mà hút, cơm trắng thì trắng trắng, không trắng thì đây thì sang đất Sín Suối Hố trắng. Nhà nào không trắng thì nai lông đi làm công, làm mướn, vào rừng chặt gỗ, tìm sơn vẽ... bán lấy tiền mua thuốc hút. Có thể cho đến tận năm 2000 có bản cai thuốc phiện mới ngọai mới quay vào tập trung làm ăn, như thế mới có thuốc ngày hôm nay”. Ông Khay kể câu chuyện, nét mặt trầm ngâm như đang hồi tưởng quá khứ đáng cay.

Tâm trắng ng trắng trĩu, ông Khay tiếp: “Tôi lấy vợ khi đã nghiện thuốc phiện, ở gần tôi lâu rồi cũng nghiện theo, thế là bao nhiêu của cải trong nhà rồi cũng đem nộp hết cho nàng tiên nâu. Có 2 mặt con với nhau như ng trắng ngày nào chăm sóc chúng đến c t t. Năm 5 tuổi, đưa con gái mới b nh, vì hút thuốc phiện nên không có tiền chữa b nh cho nó thế là con ma rừng bắt nó đi. Còn trắng Su, không đến c hành, 8 tuổi phải lang thang xuống bản Lạ Thành đến trung tâm xã chặn ng a, chặn trâu thuê cho ng i ta để kiếm miếng ăn. Hai vợ chồng tôi có với với ng ngày này qua ngày khác. Cái nhà ở như túp lều con con ch để t m trú chân. Chủ yếu là ở trong rừng chặt gỗ, tìm sơn vẽ, thỉnh thoảng qua bản khác làm mướn... t t c ch để kiếm tiền mua thuốc phiện thoải mái c n vẽ t. Bây giờ c nghĩ lại, thấy mình có lỗi với con cái, ân hận lắm”.

Còn vợ chồng ông Giàng A S trong bản cũng có ngót 20 năm làm nô lệ cho nàng tiên nâu. Bao số c l c, với l c để u d n cho thuốc phiện, gia số n ch ng còn gì, ngoài mặt túp lều tranh. Anh Thảo A Gi, t ng là con nghiện n ng h n 10 năm đã th t lên với chúng tôi r ng: “S thuốc phiện l m r i, không làm đến c gì hết, không c m ăn, không áo m c, không nhà ở ...”, rồi anh kể: “Nhà mình ở T Lềng, t nh số ng trong gia đình b m đã nghiện thuốc phiện, vì thế mà mình cũng nghiện theo. Tr c để y nhà trắng đến c nên vì c hút thuốc phiện cũng bình th ng. Sau này nhà n c c m trắng, không có thuốc hút nên gia đình đành bán hết tài sản để lấy tiền mua thuốc phiện. B m vì nghiện mà m t s m; mình không nhà, không c a, lang thang đến Pan Khèo này. M y năm tr i s ng trong hang đá t i tắm, làm thuê đến c bao nhiêu d n cho thuốc phiện. H n 30 tuổi cũng ch ng bi t đến với con là gì. Mãi đến năm 2002 b đến c thuốc phiện mình mới l y đến c v. Cu c s ng bây giờ tuy còn khó khăn nh ng cũng có nhà để ở, ru ng để làm, không lo đói ăn nữa...”.

Gia đình ông Khay, ông S, anh Gi ch là phần ít trong h n 70% số ng i trong bản nghiện thuốc phiện lúc b y giờ. T thanh niên, trai tráng, phần n đến ng i già t t c để u b bê công việc, quanh năm ôm bàn đèn, có bản chìm trong khói thuốc phiện, tiêu đi u, x xác. Thêm c nh ch th t s qua đi khi mà có bản cùng chung số c h tr nhau cai nghiện, cùng nhau với qua c n lử đen.

Quyết tâm...

Tổ gia a thò p k 90 c a th k tr c ng i Pan Kheo b t đ u cai thu c phi n. Đi đ u trong cu c v t lữ này là gia đình ông Khay, ông S . M c dù ph i m t h n năm năm tr i, b ng ngh l c phi th ng, quên đi thu c phi n mà không nh đ n m t th thu c cai nghi n nào, h m i hoàn toàn giã t đ c ma túy và tr thành t m g ng, là đ ng l c đ nh ng con nghi n khác trong b n h c và làm theo. K v ph ng pháp cai nghi n c a mình, ông S hào h ng: “Tôi suy nghĩ r t nhi u, th y ng i ta không nghi n thì giàu còn mình nghi n thì quanh năm đói th là quy t tâm b . Đ u tiên tôi hút ít đ n đi, ngày đ u hút 3 l n thì ngày sau hút 2 r i hút 1. C th cho h t m t năm đ u thì không hút n a. Lúc đó kh l m, v t v s u t ngày, m i l n nh th tôi l i ph i t trói mình l i nh ng v n ch ng ăn thua. Cái gi ng này nó v t ghê g m l m, h n n a c hai v ch ng đ u là nh ng con nghi n n ng nên vi c cai nghi n nhanh không ph i đ . Vì quy t tâm b nên v ch ng đ ng viên nhau mãi, đã nhi u l n chúng tôi r nhau vào r ng sâu, v thay ch ng, ch ng thay v trói nhau vào g c cây khi lên c n nghi n... M t h n 5 năm t cai, c 2 v ch ng b đ c h n. Bây gi thì khá r i, v ch ng con cái ch ph i lo b o ban nhau làm ru ng, chăn nuôi phát tri n kinh t , lo cho t ng lai thôi...”.

T nh ng gia đình nh gia đình ông S , ông Khay, ng i dân trong b n đã h c theo và đ ng lo t tình nguy n cai thu c phi n. Ng i này h c ng i kia, ng i không nghi n đ ng viên ng i nghi n, ng i b đ c chia s kinh nghi m cho ng i ch a cai, t t c cùng giúp đ nhau chia s t m i ng ăn đ n công vi c. Thêm vào đó là s quan tâm c a Đ ng, Nhà n c và s vào cu c c a chính quy n đ a ph ng, s v n đ ng c a cán b xã, cán b b n.... th là m i ng i quy t tâm, nhà nào còn tr ng tr m cây thu c phi n thì tình nguy n đi phá, ng i nào mà ch a c t c n thì tình nguy n cho ng i khác trói mình vào, nh t mình l i... C nh th , ch sau vài năm, ng i Pan Khèo đã v t qua đ c c n lữ thu c phi n, v t qua đ c nh ng tháng ngày t i tằm. Sau kho ng th i gian dài n n c, đ n nay, 100% ng i Pan Khèo đã cai đ c thu c phi n, không m t ai tái nghi n. T t c đã t p trung làm ăn phát tri n kinh t , xây đ ng t ng lai - ông Khay không gi u v t hào.

Tr c khi r i Pan Khèo, dù tr i đã mu n nh ng tôi v n c nán l i đ ng m nhìn b n nghèo vùng cao thêm m t chút; v a là c m nh n rõ thêm không khí “ngày m i” đang đ n n i đây, v a là đ hi u thêm v cái k tích giã t ma túy mà ng i Pan Kheo đã làm đ c gi a núi r ng Tây B c b t ngàn này./.

Vũ Chi n- Anh Tu n

Đ a ch : Vũ Th ng Chi n

S 401 Đ ng L ng Th Vinh- Trung Văn- T Liêm- Hà N i

ĐT: 090.2271.003

